

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ผู้วิจัย : พระปลัดธนา ชินทนต์ (ชินทนาม)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
: พระครูสโมธานเขตคณารักษ์,ดร., ป.ธ.๔, พธ.บ. (ศาสนา),
M.A. (Philosophy), ปร.ด. (การบริหารการศึกษา),
Ph.D. (Social Sciences)
: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ บึงมูม, กศ.บ. (ภาษาไทย),
กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา), ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การวิจัยวิธีวิทยาแบบผสม ๑) การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน ๔๗๓ คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .๘๗ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และด้วยการทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent sample) ใช้ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) ๒) การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน ๖ คน และครูผู้สอน จำนวน ๖ คน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๒ คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและหาข้อสรุป

ผลการวิจัย พบว่า :

๑. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน

การบริหารงานทั่วไปตามหลักอิทธิบาท ๔ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาท ๔ และด้านการบริหารงานงบประมาณตามหลักอิทธิบาท ๔ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔

๒. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ๑) ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ พัฒนาบุคลากรให้มีใจรักในสายวิชาการ จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานที่ ๒) ด้านการบริหารงานงบประมาณตามหลักอิทธิบาท ๔ ไตร่ตรองในการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า มีการจัดทำแผนการดำเนินงานด้านงบประมาณประจำปี มีการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแผนงานที่วางไว้ มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ๓) ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาท ๔ ควรมีการพิจารณาความสามารถของบุคลากรและมอบหมายงานตามความถนัด ในสาระการเรียนรู้ที่ได้จบการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับตัวผู้เรียน และ ๔) ด้านการบริหารงานทั่วไปตามหลักอิทธิบาท ๔ ควรอาศัยความพอใจ ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ความรับผิดชอบ พิจารณาใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในการดำเนินงาน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ